

ZAKŁAD SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

125

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Radosław Nienałtowski

WYBRANE PRZESTĘPSTWA I WYKROCZENIA
DOTYCZĄCE BRONI I AMUNICJI

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI

Legionowo 2014

Korekta, skład i druk:
Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie
Nakład 55 egz.

Spis treści

Wstęp	5
1. Ustawowe określenia broni i amunicji	7
1.1. Definicja broni i amunicji	7
1.2. Definicja broni palnej	8
2. Wybrane przepisy karne regulujące legalność posiadania broni i amunicji	11
2.1. Przestępstwa związane z posiadaniem broni i amunicji	11
2.2. Wykroczenia związane z posiadaniem broni i amunicji	13
Bibliografia	17

Opracowanie jest skierowane przede wszystkim do słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego jako materiał dydaktyczny prezentujący treści związane z tematem programu szkolenia – przepisy karne wybranych ustaw szczególnych (ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, Dz. U. z 2012 r. poz. 576). W niniejszej pracy została scharakteryzowana problematyka związana ze zdefiniowaniem broni i amunicji. Zawiera ona wyjaśnienie podstawowych pojęć dotyczących zachowań zabronionych stanowiących przestępstwa lub wykroczenia.

W opracowaniu nawiązano do „Materiałów Dydaktycznych” nr 105 z 2013 r. pt.: *Administracyjno-prawne aspekty wydawania pozwoleń na broń palną*.

Poszerzenie wiedzy ogólnej z tego zakresu będzie miało wpływ na skuteczne realizowanie zadań służbowych.

1. Ustawowe określenia broni i amunicji

1.1. Definicja broni i amunicji

Aktualnie obowiązująca ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji¹ kolejno wylicza typy, rodzaje, charakterystykę urządzeń i narzędzi, które wchodzą w skład określenia „broń”.

Ilekcroć w ustawie jest mowa o broni, należy przez to rozumieć:

- 1) broń palną, w tym broń bojową, myśliwską, sportową, gazową, alarmową i sygnałową;
- 2) broń pneumatyczną;
- 3) miotacze gazu obezwładniającego;
- 4) narzędzia i urządzenia, których używanie może zagrażać życiu lub zdrowiu:
 - a) broń białą w postaci:
 - ostrzy ukrytych w przedmiotach niemających wyglądu broni,
 - kastetów i nunczaków,
 - pałek posiadających zakończenie z ciężkiego i twardego materiału lub zawierających wkładki z takiego materiału,
 - pałek wykonanych z drewna lub innego ciężkiego i twardego materiału, imitujących kij bejsbolowy,
 - b) broń cięciwową w postaci kusz,
 - c) przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej.

Jeżeli jest mowa o broni pneumatycznej, to ustawa określa ją jako niebezpieczne dla życia lub zdrowia urządzenie, które wystrzeliwuje pociski z lufy lub elementu ją zastępującego. Dodatkowym elementem wyróżniającym ją od wymienionych wyżej rodzajów broni jest fakt, że energia kinetyczna pocisku opuszczającego to urządzenie powinna przekraczać 17 J, co z kolei przekłada się na możliwość rażenia celu na odległość.

Do broni ustawodawca zakwalifikował także narzędzia i urządzenia, których używanie może zagrażać zdrowiu i życiu, tj. broń cięciwową w postaci kusz, broń białą, a także przedmioty, które mogą obezwładniać osoby za pomocą energii elektrycznej. Do broni białej nie zakwalifikowano przedmiotów powszechnie zaliczanych do broni lub służących do walki wręcz, tj.: szabli, szpad, floretów, sztyletów, tasaków, oszczepów czy też noży o długim ostrzu. Do tej kategorii nie zaliczono także oryginalnych kijów bejsbolowych.

W myśl zapisów ustawy gotowe lub obrobione istotne części broni uważa się za broń.

Istotnymi częściami składowymi broni palnej i pneumatycznej są:

- szkielet broni;
- baskila;
- lufa z komorą nabożową;
- zamek;

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 576.

- komora zamkowa;
- bęben naboju.

Nieco łatwiej jest zdefiniować pojęcie amunicji. Encyklopedia powszechna² terminem amunicja określa: „(...) wszelkiego rodzaju pociski, bomby, granaty, miny, rakiety, torpedy, ładunki materiału wybuchowego, zapalniki, środki pirotechniczne przeznaczone do niszczenia, obezwładniania, pozorowania lub wywoływania innych skutków (zapalania, zadymiania, zagazowania, oświetlania itp.). W rozumieniu ustawy „amunicją są naboje przeznaczone do strzelania z broni palnej”.

Samo pojęcie amunicji w polskim prawodawstwie ma swoje źródło w pozycjach leksykologicznych. W szeroko rozumianym pojęciu amunicję zdefiniowano jako techniczne środki bojowe służące do niszczenia i obezwładniania celów, zapalania, zadymiania, oświetlania, skażenia.

W związku z tak szerokim zastosowaniem amunicja posiada liczną klasyfikację oraz różne rodzaje. Zalicza się do niej amunicję: artyleryjską, strzelecką, bojową, biologiczną, ćwiczebną, kumulacyjną, lotniczą, morską, myśliwską, pirotechniczną, sportową. Może występować w postaci: bomb, min, torped, raket, granatów, naboju, jak i ich elementów (pociski, ładunki miotające, zapalniki, spłonki).

Jak szerokie określenia ma amunicja, tak szeroką posiada także klasyfikację. Np. ze względu na sposób jej działania rozróżnia się amunicję:

- strzelecką – jej cechą charakterystyczną jest to, że pocisk wystrzelony z lufy razi własną energią kinetyczną;
- miotaną – jej cechą charakterystyczną jest to, że pocisk miotany jest siłą mięśni, siłą grawitacji lub energii gazów, przy czym razi on siłą detonacji zawartego w nim ładunku wybuchowego lub też jego odłamkami;
- napędzaną – jej cechą charakterystyczną jest to, że pocisk posiada autonomiczny napęd, który pozwala na dotarcie do miejsca, gdzie ma ulec detonacji;
- statyczną – jej cechą charakterystyczną jest to, że pocisk razi swoją siłą detonacji lub odłamkami, stanowiącymi ją urządzenia wybuchowe, tj. miny.

Podobnie jak w przypadku broni, amunicja także posiada istotne części. W jej skład wchodzi:

- pociski wypełnione materiałami wybuchowymi, chemicznymi środkami obezwładniającymi lub zapalającymi albo innymi substancjami, których działanie zagraża życiu lub zdrowiu;
- spłonki inicjujące spalanie materiału miotającego;
- materiał miotający w postaci prochu strzelniczego.

Tak samo jak w przypadku broni, gotowe lub obrabione istotne części amunicji uważa się za amunicję.

1.2. Definicja broni palnej

Definicja broni palnej została określona w art. 7 ust. 1 i 1a ustawy o broni i amunicji. W myśl tego przepisu „bronią palną jest każda przenośna broń lufowa, która miota, jest prze-

² Encyklopedia PWN, Warszawa 1982, s. 85.

znaczona do miotania lub może być przystosowana do miotania jednego lub większej liczby pocisków lub substancji w wyniku działania materiału miotającego”, a także „(...) dający się przystosować do miotania jednego lub większej liczby pocisków lub substancji w wyniku działania materiału miotającego uznaje się przedmiot, który ze względu na swoją budowę lub materiał, z którego jest wykonany, może być łatwo przerobiony w celu miotania”. Z tego zapisu wynika, że aby uznać dowolne urządzenie za broń palną, musi ono być zdolne do miotania pocisków. Konieczne jest, by miotana przez nie substancja lub pocisk zostały wystrzelone na skutek działania gazów wytwarzanych w wyniku spalania materiału miotającego. Siła energii wytworzonej w wyniku reakcji chemicznej musi być na tyle duża, by pocisk lub substancja wystrzelone z urządzenia mogły realnie zagrozić życiu lub zdrowiu. Wszystkie wskazane cechy powinny wystąpić łącznie. Pomocna w określeniu broni palnej jest norma zawarta w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o broni i amunicji. W myśl tego przepisu wyróżnia się następujące rodzaje broni:

- bojową,
- myśliwską,
- sportową,
- gazową,
- alarmową,
- sygnałową.

Określenia pojęcia **broni palnej bojowej** należy doszukiwać się w literaturze balistycznej. Ten rodzaj broni został tam opisany jako broń wojskowa przeznaczona do prowadzenia walki. Musi ona jednak odpowiadać wymaganiom taktyczno-technicznym i mieć zastosowanie zarówno w czasie wojny, jak i pokoju.

Za **myśliwską broń palną** uznaje się broń przeznaczoną do polowania oraz odstrzału zwierząt stanowiących nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka. Określenie takie zostało użyte w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz³.

Innym rodzajem broni jest **dopuszczona do celów sportowych broń palna**:

- a) boczno zapłonu z lufami gwintowanymi, o kalibrze do 6 mm,
- b) centralnego zapłonu z lufami gwintowanymi, o kalibrze do 12 mm,
- c) gładkolufowa,
- d) przystosowana do strzelania wyłącznie przy pomocy prochu czarnego (dymnego).

Kolejnym rodzajem broni zaliczanej do broni palnej jest powszechnie używana do ochrony osobistej **broń gazowa**. Zarówno pistolety, jak i rewolwery wystrzeliwujące różnego rodzaju substancje obezwładniające działają w wyniku miotania środka chemicznego spowodowanego działaniem sprężonych gazów wytworzonych w wyniku spalania materiału miotającego. Tym samym wyczerpują one ustawowe cechy definiowanej powyżej broni palnej.

Zgodnie z ustawą o broni i amunicji broń palna alarmowa, podobnie jak broń palna sygnałowa, jest to urządzenie wielokrotnego użycia, które również w wyniku działania sprężonych gazów powstających w wyniku spalania materiału miotającego, wywołuje efekt akustyczny oraz wystrzeliwuje z lufy lub podobnego elementu substancję, która ma pole rażenia do odległości 1 m.

Za **broń palną sygnałową** uważa się urządzenie wielokrotnego użycia, które na skutek działania sprężonego gazu, powstającego w wyniku spalania się materiału miotającego, jest

³ Dz. U. Nr 61, poz. 548, z późn. zm.

zdolne do wystrzeliwania z lufy o kalibrze nie mniejszym niż 25 mm substancji w postaci ładunku wybuchowego celem wywołania efektu wizualnego lub akustycznego.

Kolejnym rodzajem broni zasługującym na uwagę jest **broń palna szczególnie niebezpieczna**. Przedmiotowa broń została określona w art. 10 ust. 5 ustawy o broni i amunicji jako broń w postaci:

- 1) samoczynnej broni palnej, zdolnej do rażenia celów na odległość;
- 2) broni palnej wytworzonej lub przerobionej w sposób pozwalający na zatajenie jej przeznaczenia, a także broni imitującej inne przedmioty;
- 3) broni palnej wyposażonej w tłumik huków lub przystosowanej do strzelania z użyciem tłumika huków;
- 4) broni palnej, której nie można wykryć przy pomocy urządzeń przeznaczonych do kontroli osób i bagażu.

2. Wybrane przepisy karne regulujące legalność posiadania broni i amunicji

2.1. Przepisy karne związane z posiadaniem broni i amunicji

Legalność posiadania broni palnej i amunicji została określona w przepisach ustawy Kodeks karny i w ustawie o broni i amunicji. Wspomniane przepisy regulują zarówno przestępstwa stypizowane w art. 263 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny⁴ i art. 50 ustawy o broni i amunicji, jak i wykroczenie określone w art. 51 tejże ustawy.

Przestępstwa związane z posiadaniem broni i amunicji zostały skodyfikowane w rozdziale XXXII ustawy Kodeks karny (kk) „Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu”. Zgodnie z art. 1 i 7 kk przestępstwem jest czyn człowieka zawiniony, zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia. Przestępstwo jest zbrodnią lub występkiem. Zbrodnią jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 albo karą surowszą. Natomiast występkiem jest czyn zabroniony zagrożony grzywną powyżej 30 stawek dziennych, karą ograniczenia wolności lub karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc.

W art. 263 kk zapisano:

„§ 1. Kto bez wymaganego zezwolenia wyrabia broń palną albo amunicję lub nią handluje, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Kto bez wymaganego zezwolenia posiada broń palną lub amunicję, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.

§ 3. Kto, mając zezwolenie na posiadanie broni palnej lub amunicji, udostępnia lub przekazuje ją osobie nieuprawnionej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 4. Kto nieumyślnie powoduje utratę broni palnej lub amunicji, która zgodnie z prawem pozostaje w jego dyspozycji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”.

Wachlarz znamion dokonania tego przestępstwa jest bardzo szeroki. Pozwala on wyszczególnić kilka typów przestępstw:

- bezprawny wyrób lub handel bronią i amunicją,
- bezprawne posiadanie broni palnej lub amunicji,
- przekazanie lub udostępnienie osobie nieuprawnionej broni palnej lub amunicji,
- nieumyślne spowodowanie utraty broni palnej lub amunicji.

Według Andrzeja Zolla⁵ wyrabianie broni palnej lub amunicji to jej wytwarzanie nawet sposobem chałupniczym. Pojęcie to obejmuje wszelkie czynności zmierzające do nadania cech

⁴ Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.

⁵ *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz do artykułów 117–277 kk*, red. A. Zoll, Kraków 1999.

broni palnej lub amunicji jakiegokolwiek przedmiotowi, który ich do tej pory nie posiadał, a więc wyprodukowanie nowej broni od początku, jak i składanie jej z części, przerabianie, uzdatnianie, bądź też przystosowanie istniejącej, ale niesprawnej broni lub amunicji do użytku. Handel to działalność gospodarcza cechująca się pewną trwałością. Polega na kupnie, sprzedaży, zamianie, wymianie, najmie, dzierżawie lub ma formę innych transakcji spotykanych w obrocie zarówno hurtowym, jak i detalicznym. Jego celem jest osiągnięcie zysku, choć nie w każdym konkretnym przypadku musi być on osiągnięty. Należy tu dodać, że zdaniem A. Marka⁶ znamiona tego przestępstwa wypełnia dokonanie choćby jednej transakcji kupna-sprzedaży bez wymaganego zezwolenia. Kolejną formą dokonania przestępstwa polega na posiadaniu broni lub amunicji bez wymaganego zezwolenia. Posiadanie oznacza faktyczne władanie bronią lub amunicją niezależnie od czasu trwania, tytułu i celu posiadania (posiadanie samoistne, zależne). Okres bezprawnego posiadania broni palnej lub amunicji powinien wpływać na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu. Im dłużej utrzymuje się stan sprzeczny z prawem, tym samym zagrożenie bezpieczeństwa publicznego i indywidualnego jest większe. Kolejnym zachowaniem opisanym w tym artykule jest przekazanie lub udostępnienie. Polega ono na fizycznej czynności, umożliwieniu wejścia w posiadanie broni palnej lub amunicji albo jej wręczenie osobie nieuprawnionej, np. zezwolenie na zabranie jej z magazynu, powierzenie kluczy do szafy z bronią palną lub amunicją, pozostawienie w miejscu ogólnie dostępnym, w niezamkniętej szafie pancerniej, wręczenie pozwolenia umożliwiającego odebranie broni lub amunicji. Według autorów komentarza do ustawy Kodeks karny pod red. O. Górniok⁷ „udostępnienie lub przekazanie będzie miało miejsce wówczas, gdy zewnętrznemu zachowaniu sprawcy będzie towarzyszył zamiar trwałego oddania broni palnej lub amunicji w posiadanie osobie nieuprawnionej”. W ostatnim paragrafie tego przepisu mamy do czynienia z niefortunnym zbiegiem okoliczności, nieumyślnym zachowaniem polegającym na pozbyciu się broni z wyjątkiem jej umyślnego porzucenia, o czym stanowi art. 50 ustawy o broni i amunicji. Podmiotem przestępstw określonym w § 1 i 2 jest podmiot powszechny, czyli każda osoba fizyczna. Natomiast w przypadku § 3 i 4 podmiotem tym może być tylko i wyłącznie osoba legalnie posiadająca broń lub amunicję. Stronę podmiotową § 1–3 charakteryzuje umyślność działania sprawcy zarówno w zamiarze bezpośrednim, jak i ewentualnym.

W art. 50 ustawy o broni i amunicji zapisano:

„Kto porzuca broń palną lub amunicję, która pozostaje w jego dyspozycji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.

W myśl tego przepisu przestępstwo to polega na innym wyzbyciu się broni lub amunicji niż w przypadku znamion przestępstwa określonego w art. 263 § 3 i 4 ustawy Kodeks karny. Porzucenie – według Marka Bojarskiego⁸ – to wyzbycie się broni palnej lub amunicji bez poddania jej pod kontrolę jakiegokolwiek osoby lub instytucji. Porzucenie będzie zazwyczaj działaniem, ale nie da się wykluczyć także zaniechania. Według wspomnianego Marka Bojarskiego przestępstwa z art. 50 może dokonać każda osoba, która dysponuje bronią lub amunicją, przy czym nie ma tu znaczenia, w jaki sposób osoba ta weszła w ich posiadanie, tj. legalnie

⁶ A. Marek, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2004.

⁷ *Kodeks karny. Komentarz*, red. O. Górniok, Warszawa 2006.

⁸ M. Bojarski, W. Radecki, *Pozakodeksowe prawo karne. Tom I. Komentarz*, Wydawnictwo C.H. BECK, Warszawa 2002.

czy też nielegalnie. Jest to podmiot powszechny. Osoba, która najpierw skradła komuś broń palną, a następnie ją porzuciła, będzie odpowiadać zarówno za kradzież z art. 278 § 1 kk, za nielegalne posiadanie broni z art. 263 § 2 kk, jak również za porzucenie broni z art. 50 ustawy o broni i amunicji. Będzie to realny zbieg przepisów ustawy.

Innego zdania w tej kwestii jest Sebastian Maj⁹, który uważa, że czynu tego może dopuścić się tylko legalny posiadacz broni (osoba posiadająca zezwolenie, rusznikarz, osoba używająca broń, przedsiębiorca posiadający koncesję na obrót bronią). Jego zdaniem przestępstwa tego nie może dokonać osoba, która porzuciła nielegalnie posiadaną broń.

2.2. Wykroczenia związane z posiadaniem broni i amunicji

W ustawie o broni i amunicji znajduje się kilkanaście karalnych zachowań stanowiących czyny zabronione charakteryzujące się mniejszą społecznie szkodliwością, czyli wykroczenia. Zostały one określone w art. 51 tejże ustawy. Należy tu zaznaczyć, iż w myśl art. 1 § 1 ustawy Kodeks wykroczeń za czyn zabroniony zwany wykroczeniem odpowiada ten, kto dokonuje czynu społecznie szkodliwego, zabronionego przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5000 złotych lub nagany.

W praktyce najczęściej Policja ujawnia wykroczenia związane z nielegalnym posiadaniem narzędzi albo urządzeń, których używanie może zagrazić życiu lub zdrowiu, w rodzaju kastetów, imitacji kijów bejsbolowych, nunczaków, broni białej w postaci ostrzy ukrytych w przedmiotach niemających wyglądu broni (np. laska ze schowanym wewnątrz rękojeści ukrytym ostrzem), paralizatorów o energii elektrycznej o średniej wartości prądu w obwodzie przekraczającym 10 mA i broni pneumatycznej o energii kinetycznej pocisku opuszczającego lufę lub element ją zastępujący przekraczającej 17 J.

W art. 51 ustawy o broni i amunicji zapisano:

- „1. Kto bez wymaganej rejestracji posiada broń pneumatyczną albo zbywa osobie nieuprawnionej broń pneumatyczną albo miotacz gazu obezwładniającego lub narzędzie albo urządzenie, którego używanie może zagrażać życiu lub zdrowiu, podlega karze aresztu albo grzywny.
2. Tej samej karze podlega, kto:
- 1) nie dopełnia obowiązku rejestracji broni albo obowiązku zdania broni i amunicji do depozytu;
 - 2) nie dopełnia obowiązku zawiadomienia Policji o utracie lub zbyciu innej osobie broni i amunicji do tej broni;
 - 3) posiadając pozwolenie na broń lub posiadając broń podlegającą rejestracji, która nie wymaga pozwolenia na broń, nie dopełnia obowiązku pisemnego zawiadomienia właściwego organu Policji o zmianie miejsca stałego pobytu w terminie 14 dni od dnia zmiany miejsca stałego pobytu;
 - 4) nosi broń, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu, środka odurzającego lub substancji psychotropowych albo środka zastępczego;
 - 5) przywozi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej broń lub amunicję bez wymaganego zaświadczenia właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej lub nie dopełnia obowiązku pisemnego zgłoszenia przywozu broni lub amunicji przy przekraczaniu granicy;

⁹ S. Maj, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*, LexisNexis, Warszawa 2010.

- 5a) wywozi za granicę, do państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej, broń lub amunicję bez zgody właściwego organu Policji lub zaświadczenia zastępującego pozwolenie na broń oraz uprawniającego do wywozu broni;
 - 5b) przywozi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo wywozi z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej broń palną lub amunicję, bez zgody przewozowej lub uprzedniej zgody przewozowej;
 - 5c) przywozi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa członkowskiego Unii Europejskiej inną broń niż broń palna, bez wymaganego zaświadczenia właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 5d) wywozi z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej inną broń niż broń palna bez zgody właściwego organu Policji;
 - 6) narusza zakaz przesyłania broni lub amunicji za pośrednictwem podmiotów innych niż operatorzy świadczący usługi pocztowe;
 - 7) przechowuje oraz nosi broń i amunicję w sposób umożliwiający dostęp do nich osób nieuprawnionych;
 - 8) przewozi broń lub amunicję środkami transportu publicznego, nie spełniając warunku prawidłowego zabezpieczenia broni i amunicji;
 - 9) przewozi broń i amunicję w kabinie pasażerskiego statku powietrznego, nie będąc osobą do tego upoważnioną na podstawie odrębnych przepisów;
 - 10) nosi broń, naruszając ograniczenie lub wykluczenie możliwości jej noszenia określone przez właściwy organ Policji w pozwoleniu na broń, albo nosi broń, naruszając zakaz jej noszenia wprowadzony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
 - 11) używa w celach szkoleniowych lub sportowych broni zdolnej do rażenia celów na odległość poza strzelnicami;
 - 12) narusza przepisy regulaminu określającego zasady zachowania bezpieczeństwa na strzelnicy;
 - 13) nie dopełnił obowiązku zwrotu legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni, legitymacji posiadacza broni, karty rejestracyjnej broni lub Europejskiej karty broni palnej;
 - 14) nie przekazuje komendantowi wojewódzkiemu Policji właściwemu ze względu na miejsce polowania lub zawodów sportowych pisemnej informacji o planowanej dacie i miejscu polowania, imprezy sportowej lub rekonstrukcji historycznej z udziałem cudzoziemców oraz przybliżonej liczbie uczestników biorących w nich udział.
3. Kto posiada broń, nie mając przy sobie:
 - 1) legitymacji posiadacza broni lub Europejskiej karty broni palnej albo innego dokumentu upoważniającego do posiadania broni,
 - 2) legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni i świadectwa broni, podlega karze grzywny.
 4. W razie popełnienia wykroczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, można orzec przepadek broni i amunicji, chociażby przedmioty te nie stanowiły własności sprawcy.
 5. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1–4, następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia”.

Wobec szerokiego wachlarza zachowań poddanych kodyfikacji, omówiono wybrane zagadnienia, które zdaniem autora pracy zasługują na szczególną uwagę.

W cytowanym powyżej art. 51 w ust. 1 sankcjom karnym podlega sprawca, który posiada broń pneumatyczną bez wymaganej rejestracji albo zbywa osobie nieuprawnionej broń pneumatyczną albo miotacz gazu obezwładniającego, lub narzędzie albo urządzenie, którego używanie może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzkiemu. W ust. 2 pkt 1 zachowanie sprawcy polega na niedopełnieniu obowiązku rejestracji broni albo zdania jej i amunicji do depozytu. Otóż każdy nabywca broni, spełniający wcześniej opisane wymogi, w ciągu 5 dni od daty zakupu broni ma obowiązek zarejestrowania jej we właściwym organie Policji. W przypadku broni palnej dokonuje się tego w komendzie wojewódzkiej Policji właściwej terytorialnie do miejsca

zameldowania nabywcy, natomiast w przypadku innej broni – w komendzie miejskiej lub powiatowej Policji. Potwierdzeniem zarejestrowania broni jest odpowiedni wpis w legitymacji posiadacza broni. Tak więc wykroczenia tego można dokonać poprzez zwykłe spóźnienie się z terminem rejestracji broni, jak i w ogóle jej nie rejestrując. Należy tu zaznaczyć, że obowiązek rejestracji nie dotyczy broni, na którą nie jest wymagane pozwolenie. A więc m.in. na broń zgromadzoną w zbiorach muzealnych lub służącą w celach sportowych, szkoleniowych, a także rekreacyjnych na strzelnicy działającej na podstawie zezwolenia właściwego organu.

W ustawie o broni i amunicji znajdujemy wiele przypadków nakazujących zdeponowanie broni w ściśle określonych sytuacjach. Posiadacz broni, który utracił uprawnienia do jej posiadania, jeśli jej nie zbył wcześniej, ma obowiązek w terminie 30 dni od momentu utraty uprawnień do złożenia broni wraz z posiadaną amunicją w depozycie. Kolejny przepis (ust. 2 pkt 5 przywołanego wyżej artykułu) nakłada na obywateli polskich konieczność złożenia broni do depozytu właściwego urzędu celnego. Ma on zastosowanie wówczas, gdy Polak nieposiadający pozwolenia na broń, zakupił ją poza granicami państwa i przywiózł na terytorium Polski. Przepisy tejże ustawy podobny skutek wywołują wobec cudzoziemców przywożących broń do naszego kraju. Każdy cudzoziemiec, w tym także członkowie misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych, a także osoby zrównane im statusem na podstawie porozumień międzynarodowych, oraz osoby, którym broń i amunicja są niezbędne do wykonywania czynności związanych z ochroną misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, przedstawicielstw organizacji międzynarodowych, członków oficjalnych delegacji zagranicznych, a także do innych celów wynikających z porozumień międzynarodowych powinni niezwłocznie złożyć broń do depozytu, jeżeli upłynął 30-dniowy termin ważności zaświadczenia uprzednio wydanego przez właściwego konsula RP. Od reguły tej jest odstępstwo, gdyż w szczególnie uzasadnionych przypadkach właściwy organ Policji może wydać cudzoziemcowi zaświadczenie zastępujące pozwolenie na broń oraz uprawniające do wywozu broni i amunicji, określając termin ważności tego zaświadczenia nie dłuższy niż 14 dni. Ten sam obowiązek jest nałożony na cudzoziemców wwożących do Polski broń w celu wzięcia udziału w zawodach sportowych lub w celach łowieckich, gdzie regulamin tychże imprez przewiduje ich użycie. Obowiązek zdeponowania broni ciąży także na cudzoziemcu, który dokonał legalnego zakupu broni na terytorium Polski, lecz nie wywiózł jej poza granicę RP w terminie dwóch dni. W myśl opisanego powyżej kolejnego przepisu (ust. 2 pkt 3) osoba posiadająca pozwolenie na broń lub posiadająca broń podlegającą rejestracji może wejść w konflikt z prawem poprzez niepoinformowanie na piśmie w terminie 14 dni organu Policji, który wydał pozwolenie na broń, o fakcie zmiany miejsca zameldowania.

W myśl ust. 2 pkt 4 na odpowiedzialność karną narazi się także osoba, która nosi broń, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, a także pod wpływem środków odurzających lub psychotropowych albo środków zastępczych. Według ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁰ stan po użyciu alkoholu rozpoczyna się od 0,2‰ stężenia alkoholu we krwi lub obecności 0,1 mg alkoholu w jednym dm³ wydychanego powietrza z płuc. Po przekroczeniu granicy 0,5‰ stężenia alkoholu we krwi lub 0,25 mg w 1 dm³ wydychanego powietrza stwierdza się stan nietrzeźwości. Górna granica stężenia jest nieoznaczona. Pojęcia środek odurzający, psychotropowy i zastępczy zostały zdefiniowane w ustawie z dnia 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii¹¹. Według niej substancją psychotropową jest substancja pochodzenia naturalnego

¹⁰ Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.

¹¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z późn. zm.

lub syntetycznego, która po zażyciu oddziałuje na ośrodkowy układ nerwowy. Do najczęściej spotykanych substancji z tej grupy należą: siarczan amfetaminy i jego pochodne, LSD, relanium, meskalina. Substancje wchodzące w skład tej grupy określa załącznik nr 2 do ustawy. Do środków odurzających ustawa zalicza każdą substancję pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, która działa podobnie jak substancja psychotropowa i jej wykaz znajduje się jako załącznik nr 1 do tejże ustawy. Do znanych substancji z tej grupy należy m.in. ziele konopi indyjskich zwane pospolicie marihuaną. Do środków zastępczych zaliczono każdą substancję, bez względu na jej stan skupienia, która jest trucizną lub środkiem szkodliwym, a jej zażycie ma na celu wywołanie skutków odurzenia, otępienia. Do nich zalicza się butapren, aceton, rozpuszczalniki i kleje.

Kolejnym przykładem odpowiedzialności karnej może być niewłaściwe przewożenie broni i amunicji. W tym przypadku kryminalizacji podlega fakt przemieszczania broni środkami transportu publicznego bez zachowania specjalnych warunków ich prawidłowego zabezpieczenia. W rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 kwietnia 2000 r.¹² określono zasady i warunki ich przewożenia. M.in. w § 2 zapisano, że w środkach transportu publicznego przewozi się broń rozładowaną, bez amunicji w magazynkach i komorze naboju. Wyjątek stanowi przewożenie broni do ochrony osobistej oraz bezpieczeństwa innych osób oraz mienia. W takim przypadku broń powinna być rozładowana, bez wprowadzonego naboju do komory oraz w pozycji „zabezpieczona”. Natomiast przewożona amunicja powinna być zabezpieczona w pojemnikach, skrzyniach lub pudełkach, aby uniemożliwić jej przypadkowe uderzenie w spłonkę naboju i zapobiec przypadkowej eksplozji.

¹² Dz. U. Nr 31, poz. 390, z późn. zm.

Akty prawne

- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2013 r. poz. 482, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 maja 1999 o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 1282, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 kwietnia 2000 r. w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji (Dz. U. z 2000 r. Nr 27, poz. 343).
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 kwietnia 2000 r. w sprawie przewożenia broni i amunicji środkami transportu publicznego (Dz. U. Nr 31, poz. 390, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz (Dz. U. Nr 61, poz. 548, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie wzorów legitymacji posiadacza broni, zaświadczenia uprawniającego do nabycia broni, legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni, świadectwa broni oraz karty rejestracyjnej broni. (Dz. U. z 2013 r. poz. 447, z późn. zm.).

Literatura

- Filar M., *Prawo posiadania broni palnej jako obywatelskie prawo podmiotowe*, „Państwo i Prawo” 1997, nr 5.
- Kodeks karny, Część szczególna, Komentarz do artykułów 117–277 kk*, red. A. Zoll, Kraków 1999.
- Kodeks karny. Komentarz*, red. O. Górniok, Warszawa 2006.
- Lampek W., Mahrhold R., *Leksykon broni od A do Z*, Warszawa 2001.
- Lazur A., *Przepisy karne wybranych ustaw szczegółowych*, seria „Materiały Dydaktyczne” nr 24, Centrum Szkolenia Policji, Legionowo 2010.

- Maj S., *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*, LexisNexis, Warszawa 2010.
- Marek A., *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2004.
- Seilmeier G., *Leksykon myślistwa od A do Ż*, Warszawa 2003.
- Sochacki A., *Regulacje prawne dotyczące broni, amunicji i materiałów wybuchowych*, Szkoła Policji w Słupsku, Słupsk 2004.
- Torecki S., *1000 słów o broni i balistyce*, Warszawa 1982.